

Резюме

на проект на Програмата за трансгранично сътрудничество Интеррег- ИПП между Република България и Република Турция 2021-2027 г.

(Версия -31 януари 2022 г.)

Настоящото резюме е подготвено от екипа на НСОРБ, на база публикувана версия на проекта на Програмата за трансгранично сътрудничество между Република България и Република Турция 2021-2027 г. на <https://www.eufunds.bg/bg/node/9229>

Програмната област:

Териториалният обхват на програмата от българска страна ще покрива областите Бургас Ямбол и Хасково, както и провинциите Одрин и Къркларели от турска страна.

Границата между България и Турция е с дължина близо 288 км. (включително три действащи гранични контролно-пропускателни пункта Капитан Андреево – Капъкуле, Лесово – Хамзабейли и Малко Търново – Дерекъой). Общата площ на зоната на ТГС обхваща около 29 000 км². В България тя представлява 14.99 % от цялата територия на страната, докато в Турция е 1.58 %.

Селищната структурата на района се характеризира с наличието на 5 средно големи града: Бургас, Ямбол и Хасково, от българската страна, и Одрин и Лозенград от турска страна.

Програмната стратегия:

Програмата е ориентирана към постигането на две от политическите цели (ЦП) на европейско ниво:

- ✚ ЦП 2 „По-зелена, нисковъглеродна и устойчива Европа с икономика в преход към нулеви нетни въглеродни емисии чрез насърчаване на чист и справедлив енергиен преход, зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, смекчаване на последиците от изменението на климата и адаптиране към него, превенция и управление на риска и устойчива градска мобилност“;
- ✚ ЦП 5 „Европа, по-близка до гражданите чрез насърчаване на устойчивото и интегрирано развитие на всички видове територии и местни инициативи“, както и към специфичната за Интеррег Цел 2: По-безопасна и по-сигурна Европа.

Планираните инвестиции са в обхвата на три основни приоритета.

Приоритет 1 „Щадящ околната среда трансграничен регион“:

Планирани са интервенции в обхвата на две Специфични цели.

Специфична цел 1.1 Насърчаване на енергийната ефективност и намаляване на емисиите на парникови газове:

Неизчерпателният списък на действията, които ще бъдат подкрепени, включва:

- Инвестиции за намаляване на емисиите на парникови газове и потреблението на енергия през целия жизнен цикъл на промишлеността, включително чрез замяна на старото оборудване с ново, по-енергийно ефективно;
- Инвестиции за енергийна ефективност на сграден фонд, собственост на предприятия, когато в тях се извършват производствените процеси;
- Инвестиции за прилагане на цифрови решения за събиране и анализиране на данни за емисиите на парникови газове и потреблението на енергия на ниво предприятие с цел подпомагане на вземането на решения, базирани на данни;
- Инвестиции за внедряване на енергийни системи за информация и управление в реално време и приложения за крайното потребление на енергия;
- Провеждане на одити на енергийна ефективност, но само като дейност (неразделна част) на проекти, прилагащи технологични решения за намаляване на потреблението на енергия в промишлените процеси и мерки за енергийна ефективност на сградния фонд, собственост на предприятията;
- Съвместно разработване на нови и осигуряване на достъп до съществуващи технологични решения за енергийна ефективност и намаляване на емисиите от парникови газове;
- Подобряване на обмена на ноу-хау, добри практики и информация между съответни местни предприятия от двете страни на границата, в областта на енергийната ефективност и намаляването на емисиите на парникови газове;
- Съвместни обучения и предоставяне консултантски услуги на предприятия в областта на енергийната ефективност.

Основни целеви групи: съществуващи и нови ММСП, включително тези, организирани като кооперации и социални предприятия.

Специфична цел 1.2 Насърчаване на прехода към кръгова и основаваща се на ефективно използване на ресурсите икономика:

Неизчерпателният списък на действията, които ще бъдат подкрепени, включва:

- Разработване на по-дълготрайни и подходящи за повторна употреба, поправка и рециклиране продукти, включително закупуване на съответното технологично оборудване. Моделите, които подлежат на рециклиране, следва да бъдат всеобхватни, като се има предвид инфраструктурата за рециклиране. Регулаторните органи следва да съпоставят квотите за рециклиране (напр. процент на рециклиране в ЕС на 75 % от отпадъците от опаковки до 2030 г.) с регионалния капацитет и да планират разширяването на потоците за рециклиране в координация с тези квоти;

- Разработване на нови бизнес модели, основани на наемане и споделяне на стоки и услуги (т.нар. модели продукт като услуга);
- Разработване на кръгови бизнес модели за насърчаване на създаването на тясна регионална верига за създаване на стойност чрез използване на модели на сътрудничество между предприятия, предприятия и потребители и потребители;
- Разработване на кръгови бизнес модели, решения и продукти на биологична основа;
- Подкрепящи мерки за споделяне на знания, методология на проектиране, иновационни лаборатории/центрове, групиране в клъстери като подходи за насърчаване на кръгови продукти и кръгови производствени процеси;
- Разработване на регионални практики за сертифициране, които възнаграждават регионални продукти въз основа на техните различни показатели за устойчивост, влияние върху околната среда и потенциал за кръгово потребление.

Основни целеви групи: съществуващи и нови ММСП, включително тези, организирани като кооперации и социални предприятия.

Приоритет 2 „Интегрирано развитие на трансграничния регион“:

Преодоляване на мултитематичните предизвикателства в граничния район, чрез Интегрирана териториална стратегия (ИТС) с две основни стратегически цели:

1. Постигане на устойчив икономически растеж, базиран на повишаване конкурентоспособността на местната икономика, дигитална и зелена трансформация;
2. Развитие на по-добър достъп до услуги от общ интерес.

От типологична гледна точка ИТС ще подкрепят широк спектър от действия – научноизследователски и развойни дейности; създаване и разпространение на информация, знания и умения; обучения; услуги; изграждане на мрежи; изготвяне на политики; незначително обновяване, подобряване и поддръжка на пътища и съоръжения от обществено значение; защита и опазване и т.н.

Неизчерпателният списък на действията, които да бъдат подкрепени, включва:

- Съвместни действия за насърчаване на предприемачеството, цифровизацията (вкл. основани на ИКТ решения за управление и производство, като управление на връзките с клиентите (CRM), Платформа за данни на клиентите (CDP), планиране на ресурсите на предприятието (ERP) чрез технологична модернизация, участие в регионални вериги за създаване на стойност и интернационализация, прилагане на нови бизнес и технологични иновационни модели, модернизиране на производствените и информационните стратегии, по-широко внедряване на принципите и решенията за кръговост, маркетинг и научни изследвания;
- Повишаване на квалификацията и изграждане на нови знания и умения на местните служители и незаемите с работа, учене или обучение лица; разработване на нови или подобряване на съществуващите условия за дистанционна работа; приемане на нови практики за управление на човешките ресурси с цел справяне с по-младите поколения;

- Разработване на нови интегрирани регионални туристически продукти, където е приложимо, с нулев отпечатък върху околната среда, с цел преодоляване на сезонния характер на сектора, увеличаване на броя на посетителите и нощувките, подобряване на достъпа и качеството на туристическата инфраструктура чрез укрепване на връзките между природни и културни обекти, включително чрез подобряване на велосипедната мрежа; надграждане на практиките за маркетинг и брандиране;
- Насърчаване на съвместни действия за развитие на екосистемни практики и услуги при управлението на природни активи с туристически потенциал;
- Подкрепа за действия, насочени към широко прилагане на ориентирани към потребителите подходи при предоставянето на услуги от общ интерес, както и чрез включване на цифрови и екологични решения за обслужване в трансгранична среда;
- Осъществяване на съвместни действия за намаляване на замърсяването и въглеродния отпечатък и осигуряване на чист въздух, вода и храна, както и за адаптиране към изменението на климата и за предотвратяване и смекчаване на последствията от естествени и причинени от човека бедствия.

Зелените и цифровите решения ще бъдат включени като хоризонтални принципи и по този начин ще станат неразделна част от всички подпомагани проекти в рамките на ИТС.

Основни целеви групи:

- Население в трансграничния район (население на областите Бургас, Хасково и Ямбол и Одрин и Къркларели)
- Местни/регионални органи и органи, регионални структури на централни публични органи;
- Гражданско общество;
- Неправителствени организации;
- Научноизследователска и развойна дейност, академични институции и институции за обучение;
- Социални институции;
- ММСП

Приоритет 3 „По-сигурен трансграничен регион“

Предвидените инвестиции ще бъдат под формата на проект от стратегическо значение, свързан с укрепването на капацитета на правоприлагащите институции от двете страни на границата за справяне с незаконната миграция.

Примерният вид действия, които ще бъдат подкрепени, са свързани с:

- Провеждане на обучения, обмен на опит и добри практики, учебни посещения с цел подобряване на институционалното сътрудничество и капацитета;
- Мерки за повишаване на сигурността в градските и крайградските райони на трансграничния регион;
- Доставка на специализирано оборудване/устройства за подобряване на техническите възможности и повишаване на физическия капацитет на служителите/службите на правоприлагащите органи в трансграничния регион.

Основни целеви групи:

- Население в трансграничния район (население на областите Бургас, Хасково и Ямбол и Одрин и Къркларели);
- Посетители в трансграничния регион;
- Мигранти и лица, търсещи убежище;
- Публични органи и доставчици на услуги;
- Предприятия;
- Потенциални инвеститори и местни икономически оператори;
- Правоприлагащите органи в граничния район;

Потенциални бенефициенти:

- Областни дирекции на МВР – Хасково, Бургас и Ямбол;
- Правоприлагащ отдел в провинции Одрин и Къркларели;
- Други правоприлагащи органи.

Индикативен финансов ресурс по Програмата:

Приоритет (П)	Финансов принос на ЕС в евро	Национален финансов принос в евро	Общ бюджет в евро
П 1: Щадящ околната среда трансграничен регион	6 467 364	1 141 299	7 608 663
П 2: Интегрирано развитие на трансграничния регион	21 093 844	3 722 443	24 816 287
П 3: По-сигурен трансграничен регион	1 691 757	298 545	1 990 302
Общ бюджет	29 252 964	5 162 288	34 415 252